

PhS TIBOLD SZABINA

A Deák Ferenc utca Szellemei: Tante Gertrúd

Gertrúd nénit akkor neveztük el Gertrúd tanténak (a 'tantét' magyarosan neve mögé helyezve), amikor hármunkat németül kezdett tanítani, magánórán. Bérces Zsuzsát, Várnay Jutkát és engem. Mind hárman egy osztályba jártunk, már felsősök voltunk. Gertrúd tanti özvegyasszony volt és az édesanyjával élt, Rozsloznyik Jusztinka nénivel. Emlékszem, amint szép, napos délutánokon párnát tettek az utcára néző ablak párkányára és egymás mellett rákönyököltek.

Mindenkivel beszélgettek aki arra járt és ezek a beszélgetések felérték a napi hírekkel. A két nő olyan különböző volt, hogy senki nem gondolta volna róluk, hogy ők anya és leánya. Jusztinka néni apró, szikár, madárcsontú öregasszony volt, szinte csak az árnyéka önmagának. Nagyon keveset beszélt, azt is hal-kan mondta, fátyolos, túlvilági hangon. Tante Gertrúd vigyázta, még a széltől is óvta édesanyját. Hogy Jusztinka néni mivel töltötte napjait nem tudom, mert szinte beleolvadt az ódon bútorok és perzsaszőnyegek sűrűjébe. Gertrúd tanti nagy csontú, nagydarab, elegáns asszony volt, alkata tipikus a felvidéki, dopsinai, szepesi német kultúra leszármazottjaihoz. Ők is Dopsináról származtak és onnan

jöttek át Magyarországra Trianon után. Gertrúd tante mindig németül beszélt az édesanyjával. Edelényben találtak otthonra, itt ment férjhez egy megözvegyült orvoshoz, Dr. Bartalos Mihályhoz, akinek volt egy kilenc éves kislánya, Misike. Nagymamám mesélte egyszer, hogy ő hozta össze őket, mert mindkettő magányos volt.

Gertrúd néni nagyon szeretetre méltó volt. Mindig kedves hozzánk gyerekekhez, engem különösen kedvelt, így sokat beszélgettem vele mindenféle dolgokról. Érdekelte az élete. Nagyon szerette Misikét, mint édes gyermekét nevelte, teljes odaadással. Egyszer kérdeztem tőle, hogy nem szeretett volna-e saját gyermeket? „De igen”, volt válasza, csak Mihály nem akarta, mert félt, hogy az is gerinc deformitással születhet. Bartalos Mihály doktornak ferde volt a gerince, oka genetikai rendellenesség. Gertrúd tante elmesélte nekem, hogy egyszer megfogant, nagyon boldog volt, de Mihály megitta valamivel és elvetélt. Nagyon összetörte, de ott volt a kis Misi és minden anyai szeretetét, gyöngédségét órá halmozta. Bartalos Mihály házasságuk negyedik évében elköltözött az élők sorából és Tante Gertrúd fiatalon özvegyen maradt. Nem kívánt még egyszer férjhez menni, élt Édesanyjával és várta a postást Misi leveleivel. Misi ugyanis az 56-os forradalom után a nagybátyámmal együtt elhagyta Magyarországot és ő is Amerikában kötött ki. Orvos lett, mint az édesapja, megházasodott és három gyermekük született. Gertrúd tante imádta az 'unokákat' ismeretlenül is. Misi küldte neki a fényképeket, szép színes amerikai képeket a gyerekekről, bájos, mosolygó Éváról, a feleségéről és ez az álmvilág, amit Misi talált Amerikában, boldoggá tette Gertrúd nénit. Volt miről beszélnie, kikkel büszkélkedni. Néha csomagot

is kapott tőlük, az volt ám a nagy boldogság. Aztán ebbe a boldogságos álmoképbe is beütött a mennykű – Misi váratlanul elvált Évától, és szinte azonnal elvett feleségül egy fiatal, csinos ápolónőt. A levelek és csomagok elmaradtak...

Hál'Istennek, ott voltunk mi a szomszédban, így nekünk lett ő a pótnagymamánk. Nem lenne teljes Gertrúd néni emléke, ha meg nem jegyezném, hogy az öcsém, mint mindenkinek, neki is adott egy becenevet: 'Kuszáliber' lett Gertrúd tante köreinkben gyakran használt jelzője, amit nem lehet tudni honnan jött az Oci fejébe, de mégis ráragadt, mint Guszti bácsira a 'Pempös' név.

Egyszer kötött nekem egy sötétrózsaszín sapkát bojtjal és hozzáillő sállal. Nagyon szerettem, boldogan és büszkén viseltem őket. Melegen tartottak és éreztem Gertrúd néni szeretetét bennük.

Nyári délutánokon átjött hozzánk, s a plátánfák alatt teázott nagymamával. Egyik alkalommal vizes hajjal jött, kis szatyorban hajcsavarókat hozott magával és megkért, hogy csavarjam fel a haját. Nagyon tetszett ez nekem, s vidáman vettem kezembe a fejét. Életemben először csináltam, de ügyesen ráállt a kezem, szépen felcsavargattam a haját, s ő boldog mosollyal, kendővel lazán bekötötte. Arra is emlékszem, hogy kékpöttyös, fehér vászonruha volt rajta, boleróval. Az is nagyon tetszett nekem, Gertrúd tante mindig olyan kényelmesen elegánsnak hatott.

A németórák lustaságom miatt szomorúságot okoztak neki. Nagyon jó tanár nő volt, türelmes, rendszeres, jóságos. Zsörtölődött, hogy milyen okos vagyok, milyen jó a kiejtésem és mégis mennyire hanyagolom a feladott leckéimet. Bevallom nem szerettem a németet, se az oroszot, ezért csak túl akartam esni az órákon. Mindenféle beszélgetésekkel eltereltem a figyelmet a nyelvtanulásról. Érdekes módon, amikor én is Amerikába cseppentem, a Gertrúd tante által belém csepegtetett német

nagyon megkönnyítette az angol gyors magamévá tételét. Így utólag roppant hálás vagyok érte. Zsuzsa és Jutka szorgalmasabbak voltak, mint én, amit fel is hozott előttem inspirálás gyanánt, nem sok eredménnyel. Karácsony közelgett, megtanította nekünk az Ó Tannenbaumot. Énekeltük odaadással. Akkor Gertrúd tanténak remek ötlete támadt, meghívott minket egy téli teadélutánra. Az Ó Tannenbaum mellé volt finom tea, sütemény, s még valami, pici rum a teába. 14 évesek voltunk, nyolcadikosok, nagylányok. A rumos-mézes tea isteni volt. fel is emelte a hangulatunkat és hatalmas vihorászást rendeztünk. Az volt az első és utolsó teadélután Tante Gertrúd szalonjában.

Gertrúd néninek volt egy unokatestvére, Nelli néni, aki Rudabányán lakott, s időnként eljött meglátogatni Gertrúdkát. Természetesen ebédre, mert enni azt szeretett. Nelli néni kis duci, fehérkontyos idősebb asszony volt, angyali ábrázattal. Ilyennek képzelhetjük Santa Klaus feleségét az Északi sarkon. Egyik alkalommal jött Nelliké, pontosan vasárnap. Gertrúd tante nem volt rá felkészülve, kapkodott, hogy mit főzzön, mi is van otthon kéznél. Volt karalábé, és kartofoffel, így csinált karalábé levest és tócsnyit. Nelli néni jól belakott, morzsája sem maradt az ebédnek. Ebéd után szép egyetértésben mosogattak, Nelli néni törölggett. Egyszer csak Nelli néni megszólalt „nagyon finom volt minden Gertrúdka, de azért ez mégsem volt vasárnapi ebéd...” Gertrúd tante majd elájult. Miután Nelliké távozott, rohant át nagymamához kétségbeesetten panaszkodni. Nagymama végig hallgatta csendesen, majd kibuggyant belőle egy halk nevetés. Kis gondolkodás után Gertrúd néni is nevetni kezdett és felszabadultan, nagyon jól kibeszélte Nellikét; nagymama befogadón, szótlanul hallgatta. Ilyen volt a barátságuk.

A belső szobájában volt egy pianínó. Gertrúd tante is, mint minden polgári és úri család leánya, tanult zongorázni. Amit jól begyakorolt valamikor, többé, kevésbé még mindig el tudta játszani. A zongorája megta-

